

CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN CREIERUL COPILULUI CÂND ÎI CITIM POVEȘTI: CONCLUZIILE UNUI STUDIU

Anya KAMENETZ

„Vreau cei trei urși!”

În prezent, părinții, profesorii, bibliotecarii au numeroase opțiuni atunci când vine vorba de îndeplinirea acestei solicitări. Poți să citești o carte cu poze, să creezi un desen animat, să asculți un audiobook... există și alte opțiuni dar studiul efectuat a vizat exact cele trei opțiuni listate: o carte cu poze, un film animat, carte audio.

Un studiu recent publicat oferă o perspectivă asupra a ceea ce se poate întâmpla în interiorul creierului copiilor mici în fiecare din aceste situații. Și, spune cercetătorul, dr. John Hutton, există un efect aparent „Goldilocks” – unele povestiri ar putea fi „prea reci” pentru copii, în timp ce altele sunt „prea fierbinți”. Și, desigur, unele sunt doar „corecte”.

Hutton este cercetător și pediatru la Spitalul de Copii din Cincinnati, cu un interes deosebit pentru „alfabetizarea emergentă” – procesul de învățare a citirii.

Pentru studiu, 27 de copii în jurul vârstei de patru ani au intrat într-o mașină RMN. Ei aveau povești în trei tipuri: o poveste numai audio; o carte ilustrată de povești cu un vocal audio; și o poveste în desen animat. Toate cele trei versiuni au venit de pe site-ul Web al autorului canadian Robert Munsch.

În timp ce copiii au acordat atenție poveștilor, RMN-ul scana activarea anumitor rețele din creier și a conectivității între rețele.

„Am pornit experimentul cu o idee-ipoteză precum că rețelele creierului ar putea fi influențate de poveste”, explica Hutton. Una era limba. Alta era percepția vizuală. A treilea era imagistică vizuală. A patra a fost rețeaua modului implicit, pe care Hutton o numește „scaunul sufletului, reflecția internă – cât de important este ceva pentru tine”.

Rețeaua modului implicit include regiunile creierului care par mai active atunci când cineva nu se concentrează activ pe o sarcină mentală desemnată, dar care implică lumea exterioară.

În ceea ce privește efectul „Goldilocks” al lui Hutton, iată ce au descoperit cercetătorii:

În condiția numai audio (prea rece): rețelele lingvistice au fost activate, dar a fost mai puțin conectivitate în ansamblu. „Au existat mai multe dovezi pe care copiii trebuiau să le înțeleagă”.

În condiția de animație (prea fierbinte): a existat o mulțime de activitate în rețelele de percepție audio și vizuale, dar nu și o mulțime de conexiuni între diferitele rețele din creier. „Rețeaua lingvistică lucra pentru a ține pasul cu povestea”, spune Hutton. „Interpretarea noastră a fost că animația făcea toata munca pentru copil. Explodau cele mai multe energii, dar nu-și imaginau nimic! Înțelegerea copiilor despre poveste a fost cea mai gravă în această condiție. Cu animația totul este aruncat asupra lor imediat și nu trebuie să facă nici un efort de gândire sau imaginație”.

Condiția de ilustrare a fost ceea ce Hutton a numit „doar corect”. Când copiii vedeau ilustrații, activitatea rețelei de limbă scădea puțin în comparație cu starea audio. În loc să se acorde atenție numai cuvintelor, spune Hutton, înțelegerea copiilor despre poveste a fost „scheletizată” prin faptul că au imaginile ca indicii. Ca și cum le-am da copiilor o fotografie, iar ei au un cookie pentru a lucra cu ea”, explică el.

Cel mai important, în starea de carte ilustrată, cercetătorii au văzut o conectivitate sporită între – și printre – toate rețelele pe care le priveau: percepția vizuală, imaginile, modul implicit și limba.

„Pentru copiii cu vârsta cuprinsă între trei și cinci ani, rețelele de imagini și rețelele implicite se maturează târziu și se iau în practică pentru a se integra cu restul creierului”, explică Hutton. „Cu animație este posibil să nu mai aveți ocazia de a le dezvolta.”

Când citim copiilor noștri, ei fac mai multă muncă decât întâlnește ochiul. „Este acel mușchi pe care-l dezvoltă, aducând imaginile la viață în mintea lor”.

Preocuparea lui Hutton este că, pe termen lung, „copiii care sunt expuși prea multor animații vor fi în pericol pentru dezvoltarea integrării insuficiente”. Copleșiți de cerințele limbajului de procesare, fără o practică suficientă, aceștia ar putea fi și mai puțin calificați în formarea imaginilor mintale pe baza a ceea ce citesc, reflectând mult mai puțin conținutul unei povesti. Acesta este stereotipul unui „cititor reticent”, al cărui creier nu este bine pregătit pentru a profita la maximum de o carte.

O notă interesantă este că, datorită constrângerilor unei mașini RMN care îți închide și imobilizează corpul, condiția cu ilustrații nu era la fel de bună ca citirea cu mama, tata, bunica sau bibliotecarul.

Legătura emoțională și apropierea fizică, spune Hutton, au lipsit. De asemenea, au fost lipsă schimburile cunoscute sub numele de „lectură dialogică”, în care părinții, îngrijitorii sau bibliotecarii (buni la poveste) subliniază cuvinte specifice sau răspund la întrebarea copilului: „poți să-mi arăți pisica sau ursulețul”?

Într-o lume ideală, părinții trebuie să-și facă timp pentru a citi copiilor. Rezultatele acestui mic studiu preliminar sugerează, de asemenea, că, atunci când părinții se adresează dispozitivelor electronice pentru copii mici, ar trebui să se îndrepte spre versiunea cea mai dezbrăcată a unei cărți electronice narate, ilustrată, spre deosebire de audio sau poveste animată.

Traducere din limba engleză de L. KULIKOVSKI

<https://www.npr.org/sections/ed/2018/05/24/611609366/whats-going-on-in-your-childs-brain-when-you-read-them-a-story?>